

недержавні механізми. Реалізація державної політики розвитку інформаційної економіки в контексті інтеграції України в світові ринки, світове суспільство, створення передумов для поглиблення та розширення відносин зі світовим та європейським інформаційним простором актуалізує необхідність науково-аналітичного супроводу цих процесів та удосконалення механізмів реалізації державної політики в управлінні розвитком інформаційної економіки.

Список використаних джерел

1. Мороз В. М. Інформаційний ресурс як об'єкт державного управління: зміст, принципи та характеристика системи. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 3. 9 с. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/1_2020/3.pdf
2. Герасименко А. Г., Свистільник В. Ю. Теоретико-методологічний аналіз змісту інформаційної економіки. Economics Bulletin. 2017. № 1. С. 19–28. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2017/1/EV20171_019-028.pdf
3. Довгань Л.С., Малик І.П. Інституціональні аспекти розвитку інформаційної економіки. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». 2013. № 10. С. 3–9.
4. Зінченко О., Даріюш П., Зінченко Д. Інформаційна економіка: концепція, сутність та розвиток. Економічний вісник НТУУ «КПІ». 2019. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/181353/181299>

Циркулярна економіка: шлях до соціально-інноваційного розвитку України

Палієнко Т.П., здобувачка наукового ступеня доктора філософії,
старший викладач кафедри економічної теорії
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

В сучасному світі загальноприйняті підходи до виробництва і споживання залишають негативний екологічний відбиток. Засмічення навколишнього середовища, використання обмежених природних ресурсів і негативний вплив від військових конфліктів стають спільною турботою урядів, споживачів та бізнесу. Наприклад тільки у Європейському Союзі щороку виробляється понад 2,2 мільярда тон сміття [1]. У відповідь на ці виклики виникає новий підхід до економіки, який заснований на принципі циркулярної 3R: Reduce, Reuse, and Recycle (скорочення, повторне використання і переробка) [2].

Існують різні підходи до трактування даної категорії (табл.1), однак узагальнюючи, поняття циркулярна економіка можна визначити як підхід до управління ресурсами та виробництва, що спрямований на максимізацію тривалості використання ресурсів та мінімізацію утворення відходів.

Таблиця 1

Автор	Трактування
Європейський парламент	Модель виробництва та споживання, яка передбачає спільне використання, оренду, повторне використання, ремонт, відновлення та переробку наявних матеріалів і продуктів якомога довше.
Фонд Еллен Макартур	Система, де матеріали ніколи не стають відходами, а природа відновлюється. У циркулярній економіці продукти та матеріали залишаються в обігу за допомогою таких процесів, як технічне обслуговування, повторне використання, реконструкція, повторне виробництво, переробка та компостування.
Конференція ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD)	Циркулярна економіка передбачає ринки, які дають стимули для повторного використання продуктів, а не для їх утилізації та видобутку нових ресурсів.

Джерело: [1, 3, 4]

Прикладами успішного міжнародного використання циркулярного підхода є такі відомі компанії як: Apple, що має програму «Apple Trade In», яка дозволяє клієнтам обмінювати свої старі пристрої на нові зі знижкою; шведська компанія ІКЕА з програмою відновлення меблів; виробник одягу H&M, який запустив програму переробки старого одягу в новий; Coca-Cola впроваджує даний підхід через програми повторного використання та переробки пляшок.

Україна, маючи значний потенціал природним ресурсам, поступово рухається у напрямку циркулярної економіки. Проте, для досягнення повноцінних переваг циркулярної економіки, країні потрібно розробити та впровадити більше конкретних заходів в дані галузі. Один із можливих шляхів – це підтримка урядом та інвесторами стартапів, які розвивають інноваційні циркулярні технології. Також, важливо створити стимули для підприємств щодо раціонального використання ресурсів та уникнення відходів, наприклад фіскальні пільги, субсидії на впровадження нових технологій та модернізації.

Циркулярна економіка впливає на всі сфери суспільства та має безліч переваг для соціально-інноваційного розвитку України:

1. Створення робочих місць: Перехід до циркулярної економіки передбачає створення нових робочих місць у галузях, пов'язаних зі збором, відновленням та переробкою вторинних ресурсів.

2. Підвищення якості життя: Мінімізація забруднення повітря, води та ґрунту сприяє покращенню якості довкілля та здоров'я громадян.

3. Зменшення витрат на ресурси: Зниження витрат на сировину та паливо завдяки раціональному використанню ресурсів.

4. Залучення інвестицій: Інвестори зацікавлені в даному підході, оскільки вони можуть призвести до створення нових ринків збуту та доходних можливостей.

5. Стимулювання інновацій: Розвиток циркулярних технологій та рішень вимагає інновацій та досліджень, що сприяє росту конкурентоспроможності України на теренах світу.

Вітчизняним прикладом дотримання принципів циркулярної економіки є провідна компанія у сфері харчових та агротехнологій «Миронівський хлібопродукт» (МХП), яка у 2019 році побудувала біогазовий комплекс з переробки органічних відходів від курчат-бройлерів [5].

Отже, циркулярна економіка – це не просто екологічний підхід, але і стратегія, яка може покращити якість життя громадян, створити нові робочі місця, та забезпечити стале економічне зростання. Спільні зусилля уряду, бізнесу та громадськості можуть допомогти реалізувати підхід циркулярної економіки в контексті соціально-інноваційного розвитку України та забезпечити наступні покоління здоровим та сталим майбутнім.

Список використаних джерел

1. European Parliament. Circular economy: definition, importance and benefits. *europarl*.

URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/economy/20151201STO05603/circular-economy-definition-importance-and-benefits> (дата звернення: 06.11.2023).

2. Varfolomieiev M., Churikanova O. Circular economy as an integral way of ukraine's future in the aspect of globalization. *Efektivna ekonomika*. 2020. № 5.

URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.5.200> (дата звернення: 06.11.2023).

3. Ellen MacArthur Foundation. Circular economy introduction. *Ellen MacArthur Foundation*.

URL: <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/topics/circular-economy-introduction/overview>(дата звернення: 06.11.2023).

4. UNCTAD. Circular economy. *UNCTAD*.

URL: <https://unctad.org/topic/trade-and-environment/circular-economy>(дата звернення: 06.11.2023).

5. Економічна правда. Бізнес-моделі українських компаній чекає екологічна революція. *Економічна правда*.

URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/ecox2/2021/05/11/673600/> (дата звернення: 06.11.2023).